

Kypr

Kypr je z mnoha aspektů nádherný ostrov. Na severu se nachází malý poloostrov Akamas, který je plně panenskou krajinou. Tam nejsou ani cesty. Je to ráj zoologů a botaniků.

Když chce někdo objevit a poznávat skutečný Kypr, musí jít do hor. Je tam krásná příroda i mnoho byzantských kostelů a klášterů. Devět z nich je na seznamu UNESCO. Lidé, kteří žijí v horách, jsou velmi prostí.

V zemi roste středomořský rohovník obecný (slovensky *dub cezminový*), na kterém roste svatojánský chléb. Lusky se po rozemletí na prášek přidávají do čokolády. Také se z nich dělá sirup, který se používá jako projímadlo (laxans). Ze semen, které jsou 4 v jednom lusku, vznikla jednotka zlata karát. Tvrdá semena jsou zpravidla stejně těžká a již ve starověku se používaly se při vážení zlata, diamantů... Jeden karát je 0,195 g.

HISTORIE

Existují důkazy, že lidé zde žili ještě v době kamenné. Deset tisíc let civilizace na Kypru je daných i tím, že se zde nacházela i měď. I název Kypru je odvozen od latinského slova *cuprum*, což znamená měď. Měď byla v minulosti velmi důležitým artiklem, dokud lidé nevynalezli výrobu železa. Proto cizí okupanti, kteří se vynořovaly jako silnější státy na Blízkém Východě se snažili obsadit a kontrolovat Kypr. Z cizích dobyvatelů tu byli

- Féničané jako první. Po nich přicházeli brutálnější dobyvatelé jako staří Asyřané, kteří byli opravdu velmi krutí.
- **Řeckou identitu** ostrov získal už od mykénských Řeků kolem 1200 př. n. l., ti byli více přátelští a je zřejmé, že ta řecká kultura zde zůstala od té doby (antické archeologické lokality **Salamis** - severní Kypr, **Kourion** - západně od Limassolu (založili mykénští osadníci, Římané město nazýval Curium, ve 4. st. se zde rozšířilo křesťanství - pravděpodobně zde sídlil biskup. Po obsazení Araby se biskupství přestěhovalo do města Episkopi. Dnes je zde k vidění mnoho římských památek z křesťanské a předkřesťanské éry (divadlo, agora, baptiserium mozaiky...))
- 6. st. př. n. l. ostrov připojili ke své říši Peršané.
- 333 př. n. l. Alexandr Makedonský, po jeho smrti území jeho velké říše rozděleno mezi tzv. diadochy, o Kypr se vedly boje a pře, nakonec připadl Egyptu - Ptolemaiovcům.
- Od roku 58 př. n. l. až do 4. století po Kristu **ostrov náleží Římské říši**. Římané ostrov připojili ke Kilíkii, dnešní jižní Turecko. Za dob Římanů bylo hlavním městem Kypru město Pafos. Roku

47 př. n. l. Caesar daroval ostrov Kleopatře, poslední vládkyni z rodu Ptolemaiovců. Po její sebevraždě císař Augustus opět vzal Kypr pod římskou nadvládu a dovolil králi Herodovi pronajímat měděné doly židovským těžbařům.

- v roce 116 bylo krvavě potlačeno povstání židů na Kypru císařem Hadriánem, židé museli odejít.

Zmínky o návštěvě apoštolů na Kypru:

- Apoštol Pavel - *Sk 13,3-14,28* Průběh tzv. první misijní cesty je nám znám pouze ze Skutků apoštolských. Pavel společně s Barnabášem a Janem (Markem) se vypravili z Antiochie v Sýrii na Kypr. Potom se přeplavili do Perge v Pamfylii, kde se však Marek od nich odloučil.
- Barnabáš (společník apoštola Pavla) a Marek - *Sk 15,39* Před začátkem tzn. druhé misijní cesty vznikla neshoda mezi Pavlem a Barnabášem. Barnabáš vzal s sebou Marka a odjel lodí na Kypr, zatímco Pavel vzal s sebou Silase a vydal se navštívit církevní obce v Sýrii a Kilíkii; navštívil Derbe a Lystru, kde již misionářsky působil.
- 488 se našly na Kypru Barnabášovy ostatky. Lidé na Kypru i navzdory apoštolské návštěvě zůstali věrní pohanství až na židy, kteří zde těžili měď.

Křesťanství na Kypru

Kypr byl christianizován ve 4. století, stavěly se zde kláštery a kostely, navštívila ho také svatá Helena, matka císaře Konstantina a založila klášter ve Stavrovouni.

- Od konce 5. století **kyperská církev spadá pod Konstantinopol** - ne pod bližší Jeruzalém nebo Antiochii, arcibiskup získává speciální privilegia: místo biskupské berly nosí královské žezlo, purpurový plášť jako císař a podepisuje se červeným císařským inkoustem
- 649 vpád Arabů, další tři století zde společně žijí křesťané a muslimové, bitvy svádějí na moři, na pevnině relativní klid.
- **Křížové výpravy:** Kypr měl strategickou polohu pro křížové výpravy - byl odrazovým můstkem a dodával křížácké bojovníky na ochranu byzantských zájmů a zároveň byl i útočištěm poražených muslimských šlechticů. Rozvíjel se obchod s nově založenými křížáckými státy a s Benátkami. Od Konstantinopole byl Kypr izolován (ke konci 12. století) - nadvláda seldžuckých Turků, Izák Komnenos se prohlásil kyperským císařem. Třetí křížová výprava - **Richard I. srdce** - porazil Komnena, ostrov prodal templářům.
- Kolem **1260 se ostrov dostal do rukou Lusignanů** (Guy Lusignan byl bývalý jeruzalémský král francouzského původu), ti zavedli feudální panství a svrchovanost římskokatolické církve, ortodoxní duchovní osunuti do horských vesnic. 1291 vybudováno z přístavu a vesnice město Famagusta. Postavili krásné chrámy - **katedrála sv. Mikuláše ve Famagustě**, kde byly členové lusignanské dynastie korunováni na krále Jeruzaléma. Průčelí katedrály postaveno podle vzoru katedrály v Remeši v raně gotickém slohu, stavba dokončena 1326. Po obsazení města Osmany katedrála přestavěna na mešitu Laly Mustafy paši, dodnes nese gotickou pečeť. Za vlády Lusignanů vzniklo i opatství premonstrátů v Kyrenei.
- 14. století Benátčané - byli posledními křesťanskými vládci Kypru, bohatství ve Famagustě, krvavé spory a nepokoje s Janovany (vyplenění Famagusty)
- **1570 přišli Turci**, zabili poslední Benátčany, Kypřané osmanskou nadvládu zpočátku vítali, protože neměli Benátčany v lásce
- v 17. st. sultán oficiálně uznal řeckého arcibiskupa hlavou řecko-kyperské komunity
- 1821 osmanský sultán dává popravít pravoslavného arcibiskupa, tři biskupy stovky dalších Řeků - **začátek boje Řeků za nezávislost**.
- Od roku 1878 až do roku 1960 byl ostrov **kolonií Velké Británie**.
- V 50. letech boj za sjednocení Kypru s Řeckem. Prvním prezidentem Kypru byl arcibiskup Makarius. Biskup Makarius se snažil trochu vyrovnat situaci mezi Turky a Řeky. Makarius zemřel na infarkt. Existují spekulace, že ho otrávil.

- 1960 vyhlášena nezávislost Kypru, 1974 obsazena část Kypru Turky, 1983 vyhlášena Severokyperská turecká republika uznávaná jen Tureckem.

<http://www.horcicnezrnko.sk/Cyprus/Cyprus%20vseobecne.html>

Zajímavosti

Na Kypr většina turistů jezdí kvůli koupání, i když třeba v zimě se dá v horách lyžovat. Nejnavštěvovanější jsou na Kypru ale pláže 😊 Největší z nich je mezi městečkem Agia Napa a Protaras na východě ostrova. Jeskynní cesta („Cave-Path“) je zajímavá stezka z Protarasu k mysu Greco (Cape Greco). Jako výchozí bod je nejlepší Konnos-Beach. (Na klikaté cestě z jižního cípu Protaras dolů na pláž se nachází několik parkovacích míst). Odtud vede stezka podél útesů, bizarních skalních útvarů, malého kostelíku Agioi Anargyroi, Lovers Bridge (skalní útvar ve tvaru mostu) a kolem několika piknikových míst až na Cape Greco, jihovýchodní výběžek Kypru. Na cestu si vezměte pořádné boty, žabky rozhodně šikovné nejsou.

Pohoří Tróodos

Města

FAMAGUSTA

- (řecky Αμμόχωστος, Ammóchostos; turecky Mağusa) je město na východě Kypru, ve stejnojmenné zátocě. Má okolo 35 000 obyvatel. Město bylo založeno ve 4. století př. n. l. pod názvem Arsinoe podle královny Arsinoé II., později bylo díky svým písčným plážím pojmenováno Ammóchostos („skryté v písku“), název byl převeden do latiny jako Famagusta. Rybářská vesnice získala na významu poté, co se sem v 7. století přestěhovali obyvatelé zaniklého města Salamis a vyrostlo zde bohaté obchodní středisko Středozeří. Obchodníci z celé Evropy a blízkého východu obchodovali právě v tomto městě a také řada církevních řádů si zde založila svoje kostely a kláštery. Po dobytí Kypru Benátčany byla Famagusta v roce 1489 vyhlášena hlavním městem ostrova a tento status si udržela dalších 82 let. Následně spadla Famagusta společně s celým Kyprem do tureckých rukou. Turci na Kypr přinesli svůj způsob života. Kostely byly hromadně přestavovány na mešity, objevovali se kavárny a také typické arabské bazary. Turecká nadvláda skončila v roce 1878, kdy byla nahrazena britskou koloniální vládou. Dnes je opět město Famagusta součástí Turecka, respektive Severokyperské turecké republiky,

Othellova věž

Asi nejznámější městskou pamětihodností je tzv. Othellova věž. Tato pevnost získala svůj název díky Williamu Shakespeareovi, který sem zasadil děj hry Othello. Ve skutečnosti se však jedná o benátskou pevnost, kdysi chránící město Famagusta a její přístav. Pevnost je součástí systému hradeb a pevností postavených v letech 1500 - 1550. U vstupu do pevnosti si můžete prohlédnout mramorovou desku s vyobrazením znaku námořní benátské republiky: okřídleného lva. Uvnitř stavby je dobře dochovaný prostor kuchyně a jídelny postavené již někdy kolem roku 1300. Pro toto období jsou typické klenuté oblouky a masivní zdivo. Z vrcholu Othellovy věže je nádherný výhled na Famagustu a přilehlý přístav. Samotné hradby chránící město Famagusta jsou místy až 20 metrů vysoké a 9 metrů silné. Kromě Othellovy věže se z původního opevnění dochovala i Mořská brána (Porta del Mare) z roku 1496 opět zdobená benátským lvem a brána Ravalin (Akkule Bastion). Další dvě brány se nazývají

Djanboulat a Nová brána. Ty však nejsou původní, ale pocházejí až z dob britské nadvlády nad Kyprem.

Katedrála svatého Mikuláše - mešita Lala Mustafa Pasha

Katedrála svatého Mikuláše (St. Nicholas) je největší středověkou stavbou ve Famagustě. Se stavbou se začalo kolem roku 1300 a byla dokončena asi o sto let později. Na této unikátní budově je znát, že na její stavbu dohlíželi francouzští architekti, kteří katedrále vtiskli typické evropské prvky. Stavba je tak často přirovnávána k francouzské katedrále v Remeši. V roce 1571 provedli noví turečtí vládcové Kypru na katedrále drastické úpravy. Nechali ji přestavět na mešitu a v souladu se svým náboženstvím odstranili všechny výjevy lidských bytostí, které stavbu zdobily. Nenávratně tak byly zničeny sochy, obrazy, fresky, ale i zdobená vitrážová okna. Dnešní oficiální název stavby je mešita Lala Mustafa Pasha. Stejný osud postihl i kostel svatého Petra a Pavla. Tato stavba z roku 1359 byla přeměněna na mešitu jménem Sinan Pasha. Během britského období budova začala sloužit jako sklad brambor a obilnin a dnes v jejích zdech můžete najít veřejnou knihovnu. Kromě těchto dvou nejznámějších církevních staveb nabízí Famagusta bezpočet dalších křesťanských chrámů a mešit. Turistické centrum zdarma rozdává mapky, kde je vyznačené jejich umístění a také krátký popis jejich historie.

Archeologické vykopávky antického města Salamis

Nedaleko Famagusty se nachází archeologické vykopávky antického města Salamis. To pochází přibližně z roku 1.100 př.n.l. a často bývá popisováno jako kyperské Pompeje. Dnes si zde můžete prohlédnout ruiny kdysi výstavních staveb jako je římské divadlo, obrovské lázně a také gymnasion, což je předchůdce dnešních fitness center. Na celé lokalitě se nachází i obrovské množství mramorových soch. Všechny tyto sochy spojuje fakt, že nemají hlavu. Ty byly odstraněny ranými křesťany, když se fanaticky snažili zničit vše pohanské. Stejný vandalský osud postihl i mozaiky zdobící vily místní honorace a veřejné budovy. Naštěstí se jich několik málo zachovalo a tak si je můžete prohlédnout. Od roku 1952 je Salamis chráněnou kulturní památkou a stále zde probíhají vykopávky. Má se za to, že větší část města je stále ukryta pod zemí.

MYS GRECO a mořská příšera

Asi deset minut jízdy od Ayia Napa se nachází chráněný přírodní park Mys Greco (Cape Greco, Cavo Greco). Tento mys je hojně navštěvovaný turisty, kteří oceňují zdejší krásnou neporušenou přírodu a kochají se nádhernými výhledy na moře ze skalních vrcholů podél kyperského pobřeží. Mezi zdejší oblíbené atrakce patří mladíci, kteří se pro Vás za menší poplatek vrhnou z útesu do neklidných mořských vod. Podle místních rybářů je Cape Greco domovem mořské příšery z Ayia Napa, kterou oni sami nazývají „To Filiko Teras“, což se dá do češtiny přeložit jako „přátelská příšera“. Toto monstrum ještě zatím nikomu neublížilo, ale občas se stává, že rybářům potrhá síť. Mnoho místních obyvatel, ale i turistů by dalo ruku do ohně za to, že tuto nestvůru spatřili na vlastní oči. I když existuje řada fotografií i krátkých filmů zachycujících mořského netvora, jeho existenci se zatím nepodařilo prokázat. Podle zoologů by se mohlo jednat o druh mořského krokodýla nebo přerostlého mořského hada. Lidé, kteří monstrum spatřili, však jeho vzhled popisují jako křížence delfína a draka.

Město AYIA NAPA

Městečko Ayia Napa je pojmenované podle místního stejnojmenného kláštera. Ten byl postaven v 16. století jako domov pro prastarou ikonu zobrazující Pannu Marii. Pověst říká, že neznámý lovec stíhal

svoji kořist na zatím neprobádané území Kypru, když najednou se mu v hustém lese zjevila ona posvátná ikona. Na památku této události postavili na místě nálezu klášter, kde je ikona dodnes uchována. Až do roku 1790 byli mniši z kláštera jedinými obyvateli Ayia Napa. Teprve v tomto roce se do oblasti přistěhovalo asi 20 lidí z řecké Soluně a staly se tak prvními civilními občany Ayia Napa. Klášter dnes stojí ve středu města, nedaleko hlavního náměstí, které je dnes plné nočních klubů, barů a restaurací

Pamětihodnosti

Památky UNESCO:¹⁾

- Choirokoitia
- Palaipafos
- Nea Pafos
- Tombs of the Kings
- Agios Nikolaos Tis Stegis
- Panagia Phorviotissa
- Panagia tou Araka
- Agios Ioannis (St. John) Lampadistis Monastery
- Panagia tou Moutoulla
- Timios Stavros (The Holy Cross) in Pelendri
- Church of Archangelos Michael
- Timios Stavros (The Holy Cross) Agiasmati
- Panagia Podythou
- Church of the Transfiguration of the Saviour

Kyperské kláštery

MAPA KYPERSKÝCH KLÁŠTERŮ

2)

Komplex deseti kyperských klášterů je zahrnutý mezi památky UNESCO – devět z nich je v oblasti Nikosie, jeden v oblasti Limassolu.³⁾

Do klášterů je vstup většinou zdarma, očekává se dobrovolný příspěvek.

- Klášter Ayios Nikolaos tis Stegis (St. Nicholas of the Roof) u obce Kakopetria 34°58'38"N 32°53'22"E. Otevřeno bývá denně kromě pondělí a státních svátků od 9 do 16 hod., v neděli od 11 do 16 hod. Jedná se o jediný klášterní kostel na Kypru, který je datovaný do 11. století – nejstarší dochované písemné zmínky o tomto byzantském klášteře jsou ale až z konce 13. a začátku 14. století. Jako klášter přestal fungovat na konci 19. století a dnes slouží jako vesnický kostel a poutní místo. Fresky v kostele jsou z období dlouhého přes 600 let – od 11. do 17. století. Kostel se také označuje jako muzeum byzantské malby.

- Klášter sv. Jana / Ayios Ioannis (St. John) Lambadhistis Monastery, u obce Kalopanayiotis 34°59'32"N 32°49'49"E Otevřeno Zima (léto) PO-SO 9-13 a 15 (16)-17(18) hod., NE 9-17(18). Jedná se o skupinu kostelů (kaplí) z 11. až 15. století, fresky pochází z 11.-14. století. Fresky na Latinské kapli (kolem r. 1500) jsou kombinací byzantského a italského renesančního stylu – jedná se o nejucelenější sadu obrazů tohoto smíšeného stylu na Kypru. V areálu kláštera je i budova, kde se lisoval olej.

- Klášter Panayia (Panny Marie / The Virgin) Phorviotissa (Asinou) u obce Nikitari 35°02'47"N 32°58'24"E
- Klášter Panayia (Panny Marie / The Virgin) tou Arakou u obce Lagoudhera 34°57'55"N 33°00'25"E
- Klášter Archangelos Michael – další z troodoských klášterů v blízkosti vesničky Pedhoulas 34°58'01"N 32°49'44"E
- Klášter Panayia (Panny Marie / The Virgin) tou Moutoulla u obce Moutoullas 34°59'02"N 32°49'30"E
- Panayia (The Virgin), Moutoullas (Panagia tou Moutoulla) 34° 59' 2.4" N, 32° 49' 30" E
- Panayia (The Virgin) Podhithou (Podithou), Galata 34° 59' 49.2" N, 32° 53' 52.8" E
- Stavros (Holy Cross) Ayiasmati, Platanistasa 34° 56' 45.6" N, 33° 2' 38.4" E
- Church of Ayia Sotira (Transfiguration of the Savior), Palaichori 34° 55' 22.8" N, 33° 5' 38.4" E
- Timios Stavros (Holy Cross), Pelendria (Limassol) 34° 53' 45.6" N, 32° 58' 1.2" E
- Klášter **Kykkos** 34°59'2.4"N, 32°44'27.6"E – nejznámější a nejbohatší klášter ostrova uprostřed pohoří Troodos. Klášter je zasvěcený Panně Marii. Původně pochází z 11-12. století, ale z původní architektury se téměř nic nedochovalo, protože první klášter shořel. Mozaiky a fresky však byly rekonstruovány. Na požádání Vám ukáží velice cenou sbírku ikon. Nejceněnější je Panagia – tuto ikonu prý namaloval evangelista svatý Lukáš (Agios Loukas). Ikona je považována za příliš vzácnou, a proto je pokryta stříbrem, na kterém je reliéfní vyobrazení ikony samotné. Ikona je ve svatyni z želvoviny a stojí před ikonostasem. První prezident Kyperské republiky, arcibiskup Makarios III, zde sloužil jako novic. Podle jeho přání byl pohřben na vrcholu Throni, 3 km západně od kláštera, a nedaleko od jeho rodné vesnice Panayia. Klášter je hojně navštěvován i pro svou blízkost k Cedrovému údolí.

- Klášter **Trooditissa** 34°54'46.44"N, 32°50'17.88"E – klášter ležící uprostřed vinic na samém vrcholku pohoří Troodos ve výšce 1380 m n. m. Klášter se pyšní ikonou Panny Marie, kterou údajně namaloval svatý Lukáš. Ikona se sem dostala z Malé Asie během obrazoborectví v 8. století, kdy sem byla přenesena, aby unikla zničení. Klášter byl vystavěn v 10. století na místě původní jeskyně s ukrytou ikonou. Původní klášter byl poničen Osmany v 16. století a v 19. století vyhořel kvůli neopatrnosti od svíčky.

- Klášter Macheras (Machairas) 34°56'26.16"N, 33°11'27.24" E – nachází se na severu pohoří Troodos. Jeho vznik se datuje do počátku 12. století. Jistě Vás zaujme svým ikonostasem a freskami.
- Klášter Chrysorrogiatissa (Chrysoroyiatissa) 34°54'36.36"N, 32°37'6.96"E – i zde údajně pobýval biblický Lukáš, který zde prý namaloval fresku. Klášter je zasvěcen Bohorodičce s granátovým jablkem.
- Klášter v Agia (Ayia) Napa 34°59'21"N, 33°59'58"E – zasvěcený Bohorodičce z Napa. Klášter se nachází v centru města a byl založen ve 12. století. Pyšní se kašnou a slouží jako ekumenické centrum pro Kypr.

Ubytování

- <http://www.kypr-dovolena-ubytovani.cz/kyprapartmanubytovani101.html>
- <http://bit.ly/1HDIZzQ>

1)

<http://whc.unesco.org/cyprus2009/index-en.html>

2)

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_painted_churches_in_Cyprus

3)

<http://whc.unesco.org/en/list/351>

From:

<https://cesty.in/> - Cestovatelské stránky

Permanent link:

<https://cesty.in/kypr?rev=1431895451>

Last update: 2020/10/09 23:11

